

Desiderius Erasmus (1469-1536)

Erasmus, Desiderius, geb. Rotterdam 28 oktober 1469, vanaf ongeveer 1476 tot 1487 trok Erasmus met zijn drie jaar oudere broer Peter op. Aanvankelijk op school bij mr. Pieter Johannesz. Winckel te Gouda, daarna 1477/78 op de Domschool te Utrecht en vervolgens 1478/83 op de vermaarde Latijnse school van het Sint-Lebuïneskapittel te Deventer. Daarna gingen zij 1483/84 terug naar mr. Pieter Winckel te Gouda, om ten slotte van 1484/87 te verblijven op het convict van de broeders van het Gemene leven te 's-Hertogenbosch. Hierna trad Peter in bij de reguliere kanunniken van de Heilige Augustinus in het klooster van Sion te Delft, en ging Erasmus naar het klooster Emaus te Steyn bij Gouda. In 1488 legde hij zijn geloften af. Erasmus studeerde verder te Parijs en Oxford; trok in 1506 naar Italië waar hij te Turijn promoveerde in de theologie. In 1508 verscheen een verbeterde editie van zijn *Adagia*, een erudiete verzameling becommentarieerde spreekwoordelijke gezegden uit de oudheid. Begon daarna aan zijn bekende werk *Lof der Zotheid*, een geestige hekeling van toenmalige personen en toestanden, dat hij in Engeland voltooide. Hij verbleef in Engeland tot 1514 en vestigde in 1521 - na een kort verblijf in Leuven - te Bazel. Daar werden vele van zijn werken uitgegeven. Toen de hervormingen toenam verbleef hij in de jaren 1529-1535 te Freiburg (D), maar keerde in 1535 naar Bazel terug.

Erasmus is beroemd geworden door zijn trouw aan de wetenschappelijke waarheid, zijn literaire werken en idealisme. Hoewel hij de grondgedachte van Luthers opvattingen onderschreef, koos hij daarin geen partij. Hij was voorstander van het Christelijk humanisme en bewerkte een hernieuwing van het christendom, ondogmatisch en verdraagzaam. Hij was één van de meest vooraanstaande humanisten, gelezen en gekend, zowel in het binnen- als in het buitenland, overl. Bazel (Zwitserland) 12 juli 1536, zoon van Gerrit Eliasz. (van Rotterdam), verbleef in Italië 1457-58, won. in de Nieuwe Kerkstraat te Rotterdam, koster verm. van de Sint-Laurenskerk, priester (opgeleid in de priesterstand) verm. vanaf 1469, overl. voor 17 februari of maart 1484, en Margaretha mr. Pietersdr. (Rogerius?), geb. (Zevenbergen) 1444, overl. Rotterdam december 1484 (oud 40 jaar) aan de pest.

Lit.:

- B. de Keijzer, 'Erasmus ook van ons!' Erasmus van Rotterdam (1469-1536); in: Ons Voorgeslacht, jrg. 61 (2006).
- Erasmus en Gouda (bundel), in: *Tidings van die Goude* jrg. 24 (2006), afl. 4 (oktober 2006).
- Jan Willem Klein, Erasmus en Gouda, in: *de Schatkamer* jrg. 19 (2005), afl. 2 (oktober 2005).
- Leon E. Halkin, *De biografie van Erasmus* (Baarn, 1989). Nederlandse vertaling van de oorspronkelijk Franse uitgave uit 1987.
- A.C.F. Koch, *The year of Erasmus' birth* (Utrecht, 1969).
- M.A. Nauwelaerts, *Erasmus* (Bussum, 1969).
- Karl-Egbert Schulze, Privatgelehrter, M.d.H., *Was de moeder van Erasmus van Rotterdam ene Boeckel?*; in: Gens Nostra jrg. 14 (1959), blz. 287-290.
- R.R. Post, *Geboortjaar en opleiding van Erasmus*, in: Mededelingen der Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen, Afd. Letterkunde, Nieuwe Reeks, deel 16, no. 8 (Amsterdam, 1953).

Afbeelding:

- Museum Rotterdam 10502-A

Vervaardiger:

- Anoniem, naar Hans Holbein de (1600-1614)